

<div></div>	<div>עין משפט נר מצוה</div>
בח א מיי פטיו מהל' תאכלות אסורות הלכה ד':	
בב ב מיי פ"ד מהל' שאר אבות הטומאות הלכה יב'	
ג מיי פ"ב מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה א':	
עד ד טוש"ע י"ד סימן קד סעיף ב':	

סח:

ת"ש מסיפא. מהך דנפל של תרומה תחלה היה יכול לפשוט כמו שמוכיח לבסוף אלא דניחא ליה להציא כל הצרייתות עד שמעמידן על האמת: **והנ"י תלתא בב'.** תרמי דשאור והך דיין שנפל לתוך עדשים ואע"ג דבשאור איכא תרי צבי נפל של תרומה תחלה ונפל של חולין תחלה תרוייהו חשיב להו חדא דמשום נפל של תרומה תחלה מסיים לפרושי נפל של חולין תחלה לאשמועינן דאפילו צפוגם מעיקרא קאסר ת"ן:

לרבי שמעון לציצטרופ היתר לאיסור. וא"ת אמאי לא תלי פלוגתייהו בזה וזה גורס כההיא דסוף פרק כל הללמים (לעיל דף מט.) וי"ל דהיינו דוקא שאין צוה כדי להחמין ולא צוה (ב) כי מנטרפי ה"ל זה וזה גורס אבל כשיש צכל אחד כדי להחמין אין שייך זה וזה גורס ואפי' מאן דשרי התם אסר הכא:

[וע' תוס' פסחים כז. ד"ה עדן]:

רבי שמעון לטעמיה דאמר אפי' איסור ואיסור לא מצטרפי דתנן הערלה והכלאים מצטרפים ר"ש אומר אין מצטרפין. תימה דנמעילה (דף ית.) פריך מהא דקאמר ר' שמעון הערלה והכלאים אין מנטרפין אההיא דר' שמעון דאמר כל שהוא למכות וא"כ למ"ל זירוף ומשני התם אין מנטרפין אין לריכין לזרף פירוש דצכל שהוא נמי מייחייב והכא משמע דאין מנטרפין ממש קאמר שאין מנטרפין לחייב ומירץ ר"ת דההיא דהתם דפריך מינה במסכת מעילה היינו מתניתא דהתם דמסכת ערלה דאמרין נמי רבי שמעון אומר אין מנטרפין גבי ערלה וכלאי הכרס והתם מיירי בערלה וכלאי הכרס שהם בעיניהו צלא תערוצת ולכן קאמר אין לריכין לזרף וההיא דמייתי הכא לאו היינו מתני' דמסכת ערלה אלא היינו מתני' דמירי בתערוצת והכי איתא התם א' הערלה והכלאים אסורין ומנטרפין זה עם זה ר"ש אומר אין מנטרפין והכי פירוש דת"ק סבר דמנטרפין זה עם זה לאסור התערוצת דהיתר אי ליכא מאתים שאס נפל חזי לוג מערלה וחזי (ג) מכלאי הכרס לפחות ממאתים לוגין דהיתר מנטרפין לאסור התערוצת ור"ש אומר אין מנטרפין לאסור דכיון דליכא מאתים דהיתר מערלה לחוד או מכלאי הכרס מותר אע"ג דליכא מאתים מן כולם והשתא ניחא דעל כרחק הך אין

מנטרפין ממש קאמר כדפי' דליכא למימר אין לריכין לזרף קאמר כי ההיא דמסכת ערלה ומשום דכל שהוא למכות דקאמר התם ר"ש כל שהוא למכות (ד') היינו דוקא באיסור בעיניה אבל ע"י תערוצות דהיתר לא דאל"כ לא תמצא שום ציטול לר"ש לא צרוב ולא צס' ולא במאתים אלא ודאי באיסור מעורב דהיתר מודה ר"ש כדפי' אבל היכא דלא שייך ציטול כגון היכא דליכא טעם חשבינן ליה כאליו היה

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה:

ת"ש מסיפא. מהך דנפל של תרומה תחלה היה יכול לפשוט כמו שמוכיח לבסוף אלא דניחא ליה להציא כל הצרייתות עד שמעמידן על האמת: **והנ"י תלתא בב'.** תרמי דשאור והך דיין שנפל לתוך עדשים ואע"ג דבשאור איכא תרי צבי נפל של

כדרבי זירא ת"ש מסיפא היין שנפל לתוך עדשים וחומין שנפל לתוך גריסין אסור ור"ש מתיר והא ה"נ דפגם מעיקרא ופליגי וכי תימא ה"נ כדשני ליה עולא לרבי חגא כשהשביח ולבסוף פגם וכו' פליגי כשהשביח ולבסוף פגם והא קתני נפל של תרומה תחלה דברי הכל אסור אלא לאו ש"מ בפגם מעיקרא מחלוקת שמע מינה הני תלתא בב' דקתני למה לי בשלמא בבא דסיפא קמ"ל בפוגם מעיקרא מחלוקת מציעתא נמי השביח ולבסוף פגם דברי הכל אסור אלא רישא למה לי השתא ומה סיפא דלא קא משבח כלל אסרי רבנן רישא דקא משבח מביעיא אמר אביי רישא לר"ש אצטריך והכי קאמרי ליה רבנן לר"ש עיסה זו ראויה להחמין בשתי שעות מי גרם לה שתחמין בשעה אחת איסור ור' שמעון כשהשביחו שניהם השביחו כשפגמו שניהם פגמו לר"ש לציצטרף היתר ואיסור בהדי הדדי וליתסר ר"ש לטעמיה דאמר אפי' איסור ואיסור נמי לא מציצטרפי דתנן ט'הערלה וכלאי הכרם מצטרפין ר"ש אומר אין מצטרפין ההוא עכברא דנפל לחביתא דשיכרא אסריה רב לההוא שיכרא אמרוה רבנן קמיה דרב ששת גימא קסבר נמ"ל אסור אמר להו רב ששת בעלמא סבר רב נמ"ל מותר והכא חידוש הוא דהא מימאם מאים וברדלי אינשי מיניה ואפילו הכי אסריה רחמנא הלכך נמ"ל נמי אסור אמרו ליה רבנן לרב ששת אלא מעתה ליטמא לה ויבש אלמה תנן ^אבממאין לחים ואין מממאין יבשים ולמעמדך שכבת זרע תטמא לה ויבש אלמה תנן ^בבממאין לחין ואין מממאין יבשין אלא מאי אית לך למימר ^גשכבת זרע אמר רחמנא בראויה להזריע ה"ג ^דבמותם אמר רחמנא כעין מותם מתקין

כדרכי זירא. דחימון יותר מדאי שצח הוא לענין חימון עיסות אחרות: **והקטני נפל של תרומה תחלה.** דהשציח ולבסוף פגם הוא ומודי ר"ש בזה: **סלפא צבי.** רישא היכא דנפלו כאחת ואשמועינן פלוגתא: **מזיעסא.** נפל של תרומה תחלה. צבא דסיפא יין שנפל לתוך עדשים. מזיעסא נמי אשמעין דהשציח ולבסוף פגם דברי הכל אסור: **סיפא דלא משבח כלל.** יין בעדשים אסרי רבנן: **רישא.** דתרומה אשצחיה צהדי שאור דחולין צרישא והדר פגמה תרוייהו מיציעא: **לר"ש אצטריך.** לאשמועינן דר' שמעון מתיר: **מי גרם לה שסחמך צעיה אחס איסור.** ונמצא דהשציחו ולבסוף פגם ובההיא הא קא מודית לן דאסור: **שניהם השביחו.** ולא האיסור לצדו השציחו: **וליתסר.** משום משציחו ולבסוף פגם דמודי ר"ש בזה: **הערלה וכלאי הכרם מצטרפין.** אס נפלו שניהם לפחות ממאתים: **והכא.** גבי שרץ היינו טעמא דאסור צפגס: **דחא.** איסור שרץ חידוש הוא: **דחא מימאים.** וצלאו אזהרה דבלין אינשי מיניה ולמה ליה דלאסר רחמנא עליה ש"מ אפי' נותן טעם לפגם אסור: **אלא מעסה.** אי חידוש הוא יעמא לה ויבש. שהרי מאוס הוא וצדלי אינשי ממגעו למה ליה דלאסר רחמנא עליה ש"מ אפי' כשהוא יבש

מטמא: **אלמה חנן.** במסכת נדה (דף נד:) אצל השרץ ושכבת זרע מטמאין לחין ואין מטמאין יבשין אלא לאו ש"מ לא מאיס שרץ ולאו חידוש (א) ולאצטרך לאזהורי עליה דעובדי כוכבים אכלי: **וליתעמין שכבת זרע.** הא ודאי ממאים וצדלי אינשי ממגעו וחידוש הוא טטמא לה ויבש: **אלא.** שאני לענין טומאה אע"ג דחידוש הוא גזירת הכתוב היא דלא ולא יבש דכתיב(ח) כל אשר יפול עליו מהם צמותם כעין מותם כשהן לחין: **שכבת זרע אמר רחמנא צראויה להזריע.** או איש אשר תלא ממנו שכבת זרע(ט): **דמחא.** עכבר של יישוב מאיס: **עכבר דצבא.** אשקור"ל צבע"ז: נפל

לה רב שימי מנהרדעא ומוי מאים והלא עולה על שלחן של מלכים אמר רב שימי מנהרדעא לא קשיא יהא ברדברא הא בדמתא אמר רבא הלכתא ונותן טעם לפגם מותר ועכברא בשיכרא לא ידענא מאי טעמא דרב אי משום דקסבר נותן טעם לפגם אסור ולית הלכתא כוותיה אי משום דקסבר נותן טעם לפגם מותר ועכברא בשיכרא אשבוחי משבחא איבעיא להו נפל

ר"ש דליכא למימר כי ההיא דמסכת ערלה ומשום דכל שהוא למכות דקאמר התם ר"ש כל שהוא למכות (ד') היינו דוקא באיסור בעיניה אבל ע"י תערוצות דהיתר לא דאל"כ לא תמצא שום ציטול לר"ש לא צרוב ולא צס' ולא במאתים אלא ודאי באיסור מעורב דהיתר מודה ר"ש כדפי' אבל היכא דלא שייך ציטול כגון היכא דליכא טעם חשבינן ליה כאליו היה האיסור צעין דהא טעם כעיקר כדפ"ל: [וע' תוס' מעילה ית. ד"ה תני ותוס' שבת פט: ד"ה אסורין ותוס' צבאות כז: ד"ה וכי הוואה]:

ההוא עכברא דנפל בגו חביתא דשיכרא אסריה רב לזההוא שיכרא. תימה דהא זונן צזונן הוא ולשתרי וי"ל דמיירי ששהה שם יום או יומים והיה כדוש בתוך השכר וכדוש הרי הוא כמנושל: **דחאא** (ח) **מאיסא** וברדאי אינשי מיניה. פ"ה וא"כ למ"ל דאסריה רחמנא דהיינו חידושיה וכן פירש לקמן גבי שכבת זרע ול"נ דנהי דמאיס וצדלי אינשי מיניה מ"מ לא הוה ידעינן דהאוכלו צלאו האוכל שרץ וכן שיהא טמא בשכבת זרע ועוד דא"כ לא הוי חידוש כחידוש צעלמא צכל מקום בתלמוד דחידוש צעלמא ר"ל איסור מכלל היתר או היתר מכלל איסור לכן נראה דהא צדלי אינשי מיניה ^(י) וא"כ מן הדין היה לנו להחירו משום דהוי פגם ונותן טעם לפגם צעלמא מותר ואפ"ה אסריה רחמנא ^ז אף כל נט"ל דשרצים אסור כיון שכל איסור דשרצים והשתא ניחא דהוה כשאר חידוש דעלמא שצכל התלמוד דהוא איסור מכלל היתר: **אלא מעתה ליטמא לח ויבש.** כיון דחידוש הוא כדאמר וא"ת מאי פריך צעלמא גבי איסור הוי חידוש כיון דנט"ל צעלמא שרי והכא אסריה רחמנא אלא גבי טומאה מה צרך אי הוי פגם הא גבי טומאה אין לחלק צין פגם לצבח וי"ל דגבי טומאה נמי הוי חידוש מה שהוא מטמא צמה שהוא פגם שהרי גלי קרא צנצלה דשאניה ראויה לגר דהיינו שהקריחה אינה קרויה נצלה: **אמר רבא הלכתא** נותן טעם לפגם בוי'. פירוש אף צשרצים ולא הימא דצשרצים חידוש דקאמר לעיל וליתסר משום פגם דשרצים אלא אף צשרצים פגם מותר ועכצרא צשיכרא דאסר לא ידענא אי משום נותן טעם לפגם דקסבר אסור ^ז [אף ^(י) צשאר שרצים] ולית הלכתא כוותיה פירוש

דאף

מסורת הש"ם

(א) לפי תוס' הני דמתא, (ב) ערלה פ"ב [מ"א מעילה ית. ועי' תוס' שם ד"ה תני], (ג) [נדה מד:], (ד) [שם], (ה) [שם טו. חולין עז:], (ו) [לעיל לו. וש"נ], (ז) דקסבר עכברא צשיכרא אשטמיו משבח ככ"ל. רש"א וע"ש, (ח) [ויקרא יא], (ט) [שם כב], (י) [המעשין בערלה לא ימצא אלא משנה אחת בערלה וכלאי הכרם ובסן לרץ חיקון גדול צכוונת תוס' על משנה דתנלין שנים ושלש שמות וכו' השנויה צפ"ב צמט' ערלה משנה י' כמ"ש תוס' דכתיבלת ית. ע"ש], (יז) דכל נט"ל דשרצים ככ"ל. רי"מ, (יז) גי' רש"א וע"ש,

תורה אור השלם

1. ואיש כי תצא ממנו שבבת זרע ורחץ בפנים את כל בשרו וקטמא עד הערב: ויקרא טו טז
2. וכל אשר יפל עליו מדם במתם וקטמא מקל בלי עץ או בגד או עוד או שק כל בלי אשר יעשה מלאכה בדם בפנים יזבא וקטמא עד הערב ויהיה:

ויקרא יא לב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלמה חנן וכו' ולאו חידוש הראא ואצטרך לאזהורי עליה כיון דעובדי כוכבים אכלי לה הס"ד: (ב) תוס' ד"ה לרי שמעון וכו' ולא צוה כדי להחמין כי מנטרפי: (ג) ד"ה ר' שמעון וכו' וחזי לוג מכלאי הכרס וכו' או מכלאי הכרס לחוד מותר: (ד) בא"ד כל שהוא למסות דהתם היינו דוקא: (ה) ד"ה דהא ממאסיא וכו' והיינו חידושיה וכו' לא הוי חידוש דהכא כחידוש: (ו) בא"ד דהא צדלי אינשי מיניה ה"ק וא"כ מן הדין: (ז) ד"ה אמר וכו' דקסבר אסור אף בשרצים ולית הלכתא:

לעזי רש"י

אשקור"ל [אישקור"ל]. סנאי.

מוסף רש"י

כעין מותם. כעין שעת מיתה שהיו לחים, למעטוי שרץ שיבש (חורין עז).